

Handicappolitisk handlingsplan 2013 – kort fortalt

Et samfund
for alle

Et samfund for alle

Med den handicappolitiske handlingsplan 'Et samfund for alle' præsenterer regeringen sine visioner for handicapområdet og lægger sporene for arbejdet på det handicappolitiske område de næste mange år.

Denne pjece giver en kort opsummering af handlingsplanens hovedbudskaber. Pjecen er bygget op efter samme systematik som selve handlingsplanen.

I første kapitel præsenterer regeringen tre overordnede visioner, som skal understøtte øget inklusion og sætte retningen for de kommende års handicappolitik.

I de følgende kapitler præsenteres målsætninger og initiativer for seks konkrete indsatsområder, der vil være særligt fokus på i de kommende år:

- Medborgerskab og deltagelse
- Uddannelse
- Beskæftigelse
- Sammenhæng og kvalitet
- Innovative løsninger, ny teknologi og øget tilgængelighed
- Mere viden og bedre effekt.

A close-up photograph of a young girl with Down syndrome, looking directly at the camera. She has light brown hair styled in two braids with blue and purple hair ties. She is wearing a pink and red patterned sweater. In the background, other children are visible, slightly out of focus. The overall tone is positive and inclusive.

Regeringen ønsker et samfund,
hvor børn, unge og voksne med
handicap har samme muligheder
for at udnytte deres potentiale og
samme ansvar for eget liv som alle
andre samfundsborgere.

VISIONER FOR DANSK HANDICAPPOLITIK

Regeringen vil arbejde for et mangfoldigt og ligeværdigt samfund, hvor mennesker med handicap har samme muligheder for at udnytte deres potentiale og samme ansvar for eget liv som alle andre.

Helt centralt står målsætningen om at skabe øget inklusion i samfundet. Det handler om at

kunne deltage og høre til og om at yde sit bidrag til fællesskabet – uanset hvem man er.

Regeringen har fastlagt tre overordnede visioner, som skal fremme målsætningen om øget inklusion og sætte rammerne for handicappolitikken, herunder arbejdet med implementeringen af FN's handicapkonvention i de kommende år:

VISION 1

ET SAMFUND MED RESPEKT FOR FORSKELLIGHED, HVOR ALLE MENNESKER INDGÅR LIGEVÆRDIGT SOM MEDBORGERE I SAMFUNDETS MANGE FÆLLESSKABER.

VISION 2

ET SAMFUND, SOM UNDERSTØTTER MENNESKER MED HANDICAP I AT OPNÅ ØGET SELVBESTEMMELSE OG ANSVAR FOR EGET LIV.

VISION 3

ET SAMFUND, HVOR DER ER FOKUS PÅ DET ENKELTE MENNESKES RESSOURCER, OG HVOR MENNESKER MED HANDICAP STØTTES I AT REALISERE OG BIDRAGE MED DERES FULDE POTENTIALE.

Desuden vil regeringen i Folketingssamlingen 2013-14 fremsætte forslag for Folketinget om at tiltræde tillægsprotokollen til FN's handicapkonvention.

Mødet mellem mennesker med og uden handicap skal være ligeværdigt, fordomsfrit og inkluderende.

MEDBORGERSKAB OG DELTAGELSE

Medborgerskab og ligeværdig deltagelse i samfundslivet er en af nøglerne til ligeværdig inklusion.

Derfor vil regeringen arbejde for, at mødet mellem mennesker sker med afsæt i åbenhed og respekt for forskellighed, samt sætte fornyet fokus på bekæmpelse af diskrimination.

Regeringen vil understøtte samarbejdet mellem civilsamfundets aktører for at fremme mangfoldighed i samfundets fællesskaber.

Og regeringen vil forbedre rammerne for, at alle mennesker på lige fod kan deltage i kulturlivet og bidrage aktivt til demokratiet.

Initiativer, som skal styrke medborgerskab og deltagelse:

- *Flyt holdninger og gør op med fordomme:* Der udarbejdes en strategi for holdningsændringer ift. til mennesker med handicap.
- *Bekæmpelse af diskrimination på handicapområdet:* Regeringens nyoprettede antidiskriminationsenhed får mandat til også at arbejde med diskrimination mod mennesker med handicap.
- *Partnerskaber med civilsamfundet på sundhedsområdet:* Der indgås partnerskaber med frivillige foreninger, private aktører og erhvervslivet, som skal understøtte de nationale mål for danskernes sundhedstilstand de næste 10 år.
- *Nye alliancer i civilsamfundet:* Regeringen nedsætter en tænketank med Danske Handicaporganisationer i spidsen, som skal udforme en strategi for nye alliancer mellem handicaporganisationerne og det øvrige civilsamfund.
- *Frivillig faglighed:* Den frivillige indsats på handicapområdet kvalificeres via øget brug af frivilliges særlige kompetencer.
- *Lettere adgang til kulturtilbud:* Tilgængelighedsmærkning af kulturinstitutioner, styrkelse af museernes formidling og forsøg med synstolkning/tekstning af nye danske film i visse biografer.
- *Mestringskurser for mennesker med udviklingshæmning:* Der udbydes mestringskurser til mennesker med udviklingshæmning, som ruster deltagerne til at deltage i samfundslivet og få større bevidsthed om egne rettigheder og pligter.
- *Styrkelse af de kommunale handicapråd:* Der gennemføres undervisnings- og netværksaktiviteter, som skal kvalificere og inspirere medlemmerne af de kommunale handicapråd.
- *Deltagelse i beboerdemokratiet:* Der gennemføres en undersøgelse af mulige barrierer for, at mennesker med handicap kan deltage i beboerdemokratiet i almene boliger.
- *Nemmere adgang til valg handlinger:* Et lovforslag, som giver vælgere med varigt eller midlertidigt nedsat funktionsevne mulighed for at afgive deres stemme på et andet afstemningssted, hvis ændringen er begrundet i den nedsatte funktionsevne, samt igangsættelse af et langsigtet arbejde for at sikre, at flere vælgere med handicap kan stemme uden hjælp fra andre.

Skolen er et markant omdrejningspunkt i børns udvikling og forberedelse til at være en del af et mangfoldigt samfund. Derfor skal folkeskolen indrettes, så der er plads til alle børn i skolens fællesskab, og så den udfordrer alle elever, så de bliver så dygtige, de kan.

Regeringen supplerer derfor de mange igangværende inklusionstiltag i folkeskolen med indsatser for tidligt at identificere særlige problemer og sætte ind med målrettet støtte til børn med læse-, regne- og skrivevanskeligheder.

Også børn, som ikke kan være en del af den almindelige undervisning, skal udfordres til at yde deres bedste og støttes i at gennemføre en uddannelse. Derfor igangsætter regeringen en række initiativer målrettet kvalitet i specialundervisningen.

Endelig ønsker regeringen at skabe gode muligheder for, at alle kan opkvalificere og omskole sig, så de har de kompetencer, der er brug for, ved at sætte fokus på eventuelle særlige udfordringer for unge og voksne med handicap på voksen- og efteruddannelsesområdet.

Initiativer, som skal understøtte målsætningen om lige muligheder i uddannelsessystemet:

- *Fokus på børn med særlige undervisningsbehov:* Der gennemføres tre initiativer, som skal sikre kvaliteten af undervisningen: Kvalitetsindikatorer for undervisningen på specialskoler, et ph.d.-projekt om samarbejdet mellem specialtilbud og folkeskoler samt et projekt om undervisningen på interne skoler.
- *Tidlig identifikation af læse-, regne- og skrivevanskeligheder:* Der udformes et tværgående screeningsredskab for sprogforståelse, en ordblindetest på tværs af uddannelser og en test af regnevanskeligheder.
- *Gennemgang af eksisterende støtteordninger:* Med en målsætning om bedre inklusion af uddannelsessøgende med handicap nedsættes en arbejdsgruppe, der i dialog med aktører på området skal gennemgå de eksisterende støtteordninger med henblik på at indrette ordningerne på den mest hensigtsmæssige måde.
- *Tekster til alle:* Der gennemføres en analyse af uddannelsesinstitutionernes brug af forskellige tekstformater på fx undervisningsportaler og biblioteksløsninger. Der udarbejdes også brugervenlige vejledninger i valg af formater, der er egnede til elever og studerende med ordblinde- og synsvanskeligheder.
- *Særlige gymnasiale forløb med elever med Aspergers syndrom:* Muligheden for etablering af særklasser i gymnasiet eller HF for elever med Aspergers syndrom gøres permanent.
- *Analyse af voksen- og efteruddannelsesområdet:* Der gennemføres en kortlægning af VEU-områdets udfordringer i forhold til inklusion af mennesker med handicap. På baggrund heraf udarbejdes forslag til udvikling af området.

A photograph of two young boys in a classroom setting, focused on building a small robot. The boy on the right is wearing glasses and a black t-shirt with 'BLACK OPS II' printed on it. The boy on the left is wearing a grey polo shirt. They are sitting at a desk with various electronic components and a small robot with two wheels. The background shows a classroom with a whiteboard and a yellow wall. The entire image has a teal overlay.

UDDANNELSE

**Mennesker med handicap
skal have mulighed for at
uddanne sig på lige fod med
andre borgere.**

Flere mennesker med
handicap skal realisere
deres potentiale gennem
et aktivt arbejdsliv.

BESKÆFTIGELSE

Et aktivt arbejdsliv er med til at understøtte inklusion, ligeværd og selvbestemmelse for alle mennesker. Samtidig er et mangfoldigt og rummeligt arbejdsmarked med til at skabe ligeværdige fællesskaber mellem mennesker og understøtte respekt for forskellighed og ligebehandling i samfundet.

For mennesker med handicap vil beskæftigelse ofte være en vigtig vej til at deltage i og bidrage til samfundslivet på lige fod med andre. Det gælder også mennesker, hvis arbejdsevne af

den ene eller den anden grund er begrænset, for selv en begrænset arbejdsevne er af stor værdi, både for samfundet og for den enkelte. Derfor ønsker regeringen at øge arbejdsmarkedstilknytningen for mennesker med handicap.

Denne målsætning understøttes af regeringens store reformer af beskæftigelsesområdet. Det store arbejde med at udrulle reformerne har som et af flere vigtige mål at bringe flere mennesker med handicap væk fra passiv forsørgelse og ind i beskæftigelse.

Initiativer, som skal understøtte målsætningen om, at flere mennesker med handicap får et aktivt arbejdsliv:

- *Rehabiliteringsteams:* Som en del af reformen om fleksjob og førtidspension oprettes kommunale rehabiliteringsteams, der skal sikre en bedre koordinering af den kommunale indsats, så den enkelte borger får en helhedsorienteret indsats, og de samlede ressourcer anvendes bedst muligt.
 - *Flere i fleksjob:* Med reformen om fleksjob og førtidspension igangsættes en række initiativer, der skal medvirke til at skabe 13.500 nye fleksjob frem mod 2016. Eksempelvis er der igangsat forsøg med fleksjobbonus til virksomheder, som ansætter en person i fleksjob i 10 timer eller færre om ugen.
 - *Stærkere arbejdsmarkedstilknytning for mennesker med handicap:* Der er afsat puljemidler til at understøtte arbejdsmarkedstilknytning til personer med handicap, blandt andet til at udvikle og afprøve metoder, der skal hjælpe personer med læse- og skrivevanskeligheder i beskæftigelse.
-

MERE VIDEN OG BEDRE EFFEKT

Støtte til mennesker med handicap skal tage afsæt i det enkelte menneskes ressourcer og understøtte den enkelte i at realisere sit fulde potentiale.

For mange mennesker med handicap er det en forudsætning for inklusion, ligeværd og øget selvbestemmelse, at der gives den rigtige støtte på det rigtige tidspunkt.

Det sikres bedst ved at basere indsatserne på konkret viden og ved at udbrede metoder med dokumenteret effekt – ikke mindst for at fastholde og styrke kompetencer, selvhjulpethed og uafhængighed.

Derfor vil regeringen via systematisk dataindsamling følge udviklingen på udvalgte centrale indikatorer på handicapområdet.

Regeringen vil arbejde for, at indsatserne har et klart mål om at støtte den enkeltes mestring, aktive deltagelse og progressive udvikling. Og regeringen vil arbejde for, at indsatserne gives med afsæt i aktuelt bedste viden, og at denne viden løbende udbygges og opdateres.

Initiativer, som skal styrke viden og effekt:

- *Mangfoldighedsbarometer:* Der oprettes et barometer, som skal måle udvikling i uddannelse, beskæftigelse og medborgerskab.
- *Mestringsstøtte til familier med børn med handicap:* Der igangsættes et ambitiøst projekt, som skal ruste familierne til at mestre dagligdagen og skabe en god hverdag for hele familien.
- *Nye støtteformer for uddannelsessøgende med psykiske vanskeligheder:* Der iværksættes en tredelt indsats for at afdække, hvilke metoder der bedst kan støtte uddannelsessøgende med psykiske vanskeligheder i at gennemføre en uddannelse.
- *Pilotprojekt om indsatser i botilbud for udviklingshæmmede:* Afprøvning af udvalgte evidensbaserede metoder og indsatser, som støtter beboerne i deres rehabiliteringsproces.
- *Strategi for viden om sociale metoder på handicapområdet:* Der gennemføres en kortlægning af viden om effekten af sociale indsatser på handicapområdet, og der igangsættes et arbejde for at udbrede virksomme metoder og lukke videnshuller på området.
- *Systematisering af viden på beskæftigelsesområdet:* Der skabes et samlet overblik over forsknings- og projektresultater vedrørende handicap og beskæftigelse.
- *Overgang til ungdomsuddannelser blandt elever med ikke-kognitive handicap:* Der gennemføres en undersøgelse af uddannelsesmønstre hos elever med ikke-kognitive handicap.
- *Overvågning af udvikling i beskæftigelses- og uddannelsesniveauer:* Der gennemføres en opfølgning på undersøgelsen "Handicap og Beskæftigelse", som også vil belyse spørgsmålet om uddannelses betydning for tilknytning til arbejdsmarkedet.
- *Viden om sundhedstilstanden for mennesker med handicap:* Det afdækkes, hvordan eksisterende data kan anvendes til at sætte fokus på sundhedstilstanden blandt mennesker med handicap.

Dansk handicappolitik bygger på et princip om sektoransvarlighed. Alle offentlige myndigheder har et ansvar for, at deres tilbud er tilgængelige for mennesker med handicap, og for at indtænke handicappolitiske aspekter i udviklingen på de respektive områder.

Regeringen ønsker en udvikling, hvor indsatsen overfor den enkelte borger er helhedsorienteret, inddragende og målrettet, og hvor der løbende fokuseres på, om tingene kan gøres enklere, og på borgerens oplevelse af mødet med det offentlige.

Derfor vil regeringen arbejde for at forenkle reglerne på det sociale område, styrke koordination mellem de forskellige ministerier og søge nye løsninger på tværgående problemstillinger. Regeringen vil samarbejde med blandt andre KL og handicaporganisationerne om at forbedre borgerens møde med det offentlige.

Og regeringen vil igangsætte nye initiativer, der skal sikre, at børn, unge og voksne med svære handicap også fremover kan få en specialiseret indsats af høj kvalitet

Initiativer, som skal styrke sammenhæng og kvalitet:

- *Ny servicelov med øget fokus på udvikling for den enkelte:* Servicelovens voksenbestemmelser forenkles, så den sociale indsats bliver mere helheds- og resultatorienteret.
 - *Styrket tværministerielt samarbejde:* Et nyt kommissorium for Det Tværministerielle Embedsmandsudvalg om Handicapspørgsmål skal styrke samarbejde og koordinering mellem ministerierne.
 - *Taskforce på handicapområdet:* Der oprettes en taskforce, som skal bidrage til at øge kvaliteten i kommunernes indsats og sagsbehandling på handicapområdet.
 - *Sammenhængende hjælpemiddelhåndtering:* Der nedsættes en tværministeriel arbejdsgruppe, som skal afdække mulige veje til bedre samarbejde og forenkling af hjælpemiddelområdet.
 - *Smidige overgange mellem uddannelser:* Ved overgang til ungdomsuddannelse indføres fremrykket screening for ordblindhed og bedre rammer for videregivelse af oplysninger.
 - *Partnerskabsaftale på handicapområdet:* KL og Social-, Børne- og Integrationsministeriet igangsætter et samarbejde om at forbedre mødet mellem mennesker med handicap og det offentlige system.
 - *Ny national koordinationsstruktur:* Der oprettes en national koordinationsstruktur, som giver staten en ny rolle i forhold til at sikre og videreudvikle den højt specialiserede indsats på det sociale område.
 - *Øget faglighed i genoptrænings- og rehabiliteringsindsatsen:* Der igangsættes konkrete, sundhedsfaglige initiativer, der skal styrke genoptrænings- og rehabiliteringsindsatsen overfor borgere med omfattende og komplekse behov.
-

A photograph of a woman with blonde hair, seen from the side, speaking into a microphone. She is wearing a dark t-shirt. Another person's arms are wrapped around her shoulders from behind, suggesting a supportive or celebratory gesture. The background is blurred, showing what appears to be an indoor event space with lights. The entire image has a teal/green color overlay.

Mennesker med handicap skal opleve en offentlig indsats, som er sammenhængende og af høj kvalitet.

SAMMENHÆNG
OG KVALITET

Digitalisering,
velfærdsteknologi og øget
tilgængelighed skal øge
borgernes selvstændighed
og livskvalitet.

INNOVATIVE
LØSNINGER,
NY TEKNOLOGI
OG ØGET
TILGÆNGELIGHED

Nye teknologiske løsninger og bedre fysisk tilgængelighed kan gøre mennesker med handicap mindre afhængige af hjælp fra andre og give den enkelte et mere selvstændigt og aktivt liv. Samtidig kan brug af innovative løsninger bidrage til, at ressourcerne i den offentlige sektor anvendes der, hvor de har størst effekt.

Derfor vil regeringen sætte en ambitiøs retning for anvendelsen af ny teknologi og innovative løsninger.

Regeringen vil arbejde for, at nye digitale løsninger bliver tilgængelige for mennesker med handicap, så den digitale omstilling understøtter ligebehandling og uafhængighed på handicapområdet.

Og regeringen vil arbejde for at forbedre den fysiske tilgængelighed i bygninger, boliger, nære byrum og i den offentlige transport.

Initiativer, som skal styrke innovation og tilgængelighed:

- *Fællesoffentlig strategi for digital velfærd:* Den fællesoffentlige strategi for digital velfærd sætter retning for udbredelsen og anvendelsen af digitale og velfærdsteknologiske løsninger.
- *Bedre udnyttelse af teknologi på handicapområdet:* Der nedsættes et forum, som skal arbejde for en bedre udnyttelse af velfærdsteknologi på handicapområdet.
- *Klart fokus på it-tilgængelighed:* Obligatoriske, digitale offentlige løsninger gøres fuldt tilgængelige, der igangsættes et arbejde for at hjælpe mennesker med handicap med at anvende offentlige digitale muligheder, og der sættes ind for at fremme it-tilgængelighed som fagområde på relevante uddannelser.
- *Øget tilgængelighed til almene boliger:* Regeringen vil arbejde for, at en afsat pulje under Landsbyggefonden til at øge tilgængeligheden i almene boliger gradvis forøges fra 200 til 300 mio. kr. i perioden 2016-2020.
- *Bedre bolignære byrum:* Der gennemføres en undersøgelse af kommunernes arbejde med universelt design i bolignære byrum.
- *Nem adgang til viden om tilgængelighed:* Det undersøges, hvordan tilgængelighedsniveauet kan registreres for på sigt at gøre det nemmere for mennesker med handicap at orientere sig om tilgængeligheden i det bolignære byrum.
- *Øget fokus på bygningsreglementets tilgængelighedskrav:* Der gennemføres en analyse af de gældende regler i bygningsreglementet samt en styrket informations-, vejlednings- og rådgivningsindsats, som skal oplyse om reglerne samt indsamle og udbrede viden om innovative tilgængeligheds løsninger.
- *Tog, infrastruktur, metro og letbaner med god tilgængelighed:* Der sættes fokus på tilgængelighed på de nye letbaner og metroen, og tilgængelighed indtænkes, når midlerne i Togfonden.DK realiseres.

Handicappolitisk handlingsplan 2013

Et samfund for alle – kort fortalt

2012/13:42

Denne publikation er et bilag til publikationen Handicappolitisk handleplan 2013

Udgivet i oktober 2013 af

Social-, Børne- og Integrationsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Tlf.: 33 92 93 00

ISBN

978-87-92985-64-4

Elektronisk publikation

978-87-92985-65-1

Design

Omslag: e-Types & India
Indhold: mouret/co

Fotos

Social-, Børne- og Integrationsministeriet og Getty Images

Tryk

Rosendahls-Schultz Grafisk A/S

Oplag

300 stk.

Publikationen kan hentes på www.sm.dk.

Trykte eksemplarer kan bestilles ved at skrive til publikationer@sm.dk.

Handicappolitisk handlingsplan 2013 - kort fortalt
Et samfund for alle